

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9310/2024
19.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Попара адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Ана Купрешанин адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 934/23 од 07.12.2023. године, у седници већа одржаној 19.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 934/23 од 07.12.2023. године, првог и трећег става изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1845/21 од 14.11.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог туженог за прекид поступка у овој парници до правноснажног окончања поступка пред Првим основним судом у Београду О 6740/14. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац сувласник са 1/4 идеална дела на двоипособном стану број ... површине 100 м² у приземљу зграде у Улици ... број ... на парцели ..., уписаног у лист непокретности ... КО ..., као правни следбеник сада покојне ВВ, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужилац сувласник са 1/4 идеална дела на гаражи бб површине 20 м² која се налази у приземљу зграде у Улици ... број ... на парцели ..., уписане у лист непокретности .. КО ..., као правни следбеник сада покојне ВВ, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом четвртим изреке, забрањено је туженом отуђење и оптерећење непокретности – двоипособног стана број ..., површине 100 м² и гараже бб површине 20 м² у приземљу зграде у Улици ... број ... на парцели ... КО ..., уписаних у лист непокретности ... КО ..., до правноснажног окончања поступка. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 237.300,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 934/23 од 07.12.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 1845/21 од 14.11.2022. године у првом, другом, трећем и четвртм ставу изреке. Ставом другим изреке, укинута је решење о трошковима садржано у петом ставу изреке пресуде Вишег суда у Београду П 1845/21 од 14.11.2022. године и предмет враћен истом суду на поновно одлучивање. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, првог и трећег става изреке, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је у одговору на ревизију предложио да се иста одбије као неоснована и тужени обавезе на накнаду трошкова поступка поводом тог ванредног правног лека.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из става 2. наведеног члана, а она из тачке 12. тог члана на коју се ревидент позива није законски разлог за тај ванредни правни лек. У другостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП које су утицале или могле утицати на правилност одлуке о изјављеној жалби.

Предмет овог спора је захтев тужиоца за утврђење сувласничког удела по основу наслеђа заоставштине покојне ВВ, коју чини њен удео од 1/2 идеална дела на стану број ... површине 100 м² и гаражи површине 20 м² у приземљу зграде у Улици ... број ... у ..., на парцели ..., уписаној у лист непокретности ... КО ..., стечен у току брачне заједнице са туженим.

Између странака није било спорно да су предметни стан и гаража заједничка имовина туженог и његове супруге, сада покојне ВВ, стечена у њиховом браку који је трајао од 23.08.1973. године до смрти супруге туженог (19.03.2014. године). Спорне непокретности тужени (активно војно лице на служби у ЈНА) стекао је уговором о прибављању личним средствима Ов .../... од 11.12.1992. године, који је закључио са Државом СФРЈ – ССНО – ВГД „Београд 2“. Уговорна цена ових непокретности исплаћена је у целости и тужени је уз писану сагласност продавца од 22.10.2004. године уписао своје право својине у катастар непокретности – лист непокретности ... КО

Странке су се спориле о висини удела супружника у стицању заједничке имовине.

Првостепени суд је применом одредбе члана 321. Закона о браку и породичним односима утврдио да су предметне непокретности заједничка имовина туженог и његове супруге – тужиоцеве сестре, и да тужени није искључио законску претпоставку

о једнаким уделима супружника у стицању. По становишту тог суда, спорне непокретности стечене су под бенефицираним условима, због чега разлози правичности налажу да се допринос супружника у стицању одреди као подједнак, без обзира што сада покојна супруга туженог није била запослена, јер се доприносом у стицању заједничке имовине не сматра само њено повећање, већ и одржавање постојеће економске вредности стечене имовине, што је супруга туженог чинила кроз бригу о заједничком домаћинству. Утврдивши на тај начин сувласнички удео сада покојне супруге туженог на спорним непокретностима, првостепени суд је применом чланова 11, 12. и 13. Закона о наслеђивању утврдио наследни удео тужиоца на тој имовини.

Другостепени суд је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у погледу одлуке о главној ствари и предложеној привременој мери. По становишту тог суда, у овом спору правилно је примењено материјално право како у погледу удела тужиоцеве сада покојне сестре у стицању спорних непокретности током брака са туженим, тако и у погледу сувласничког удела тужиоца на њеној имовини стеченој по том основу.

По становишту Врховног суда, нижестепени судови су у овом спору правилно одлучили о тужбеном захтеву, али су погршено применили одредбе Закона о браку и породичним односима. Тај Закон престао је да важи даном почетка примене Породичног закона (01.07.2005. године). Према одредби члана 357. став 1. у вези члана 362. став 1. и члана 363. Породичног закона, одредбе тог Закона примењују се и на породичне односе који су настали до дана почетка његове примене, ако тим Законом није друкчије одређено. Изузетак је прописан чланом 357. став 3. тог Закона, када су у питању судски, односно управни поступци који су покренути по одредбама Закона о браку и породичним односима и ако је до почетка примене Породичног закона донета првостепена одлука, јер се тада поступак наставља по одредбама Закона о браку и породичним односима. Тај изузетак у овом поступку не може се применити, јер је тужба поднета након почетка примене Породичног закона.

Породичним законом, поред осталог, прописано је: да је имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку њихова заједничка имовина (члан 171. став 1.); да се сматра да је упис (у јавни регистар) извршен на име оба супружника и када је извршен на име само једног до њих, осим ако након уписа није закључен писмени споразум супружника о деоби заједничке имовине, односно брачни уговор, или је о правима супружника на непокретности одлучивао суд (члан 176. став 2.); да се деобом заједничке имовине, у смислу тог закона, сматра утврђење сувласничког, односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини (члан 177.); да се деоба заједничке имовине може вршити за време трајања брака и после његовог престанка (члан 178.); да право на деобу заједничке имовине имају супружници, наследници умрлог супружника и повериоци оног супружника из чије посебне имовине се нису могла наплатити њихова потраживања (члан 181.).

Судска деоба имовине регулисана је чланом 180. наведеног Закона. Према тој одредби, деобу заједничке имовине врши суд ако супружници не могу да се споразумеју о њеној деоби (став 1.). У том поступку важи претпоставака да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки (став 2.) и да већи удео једног од

супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине (став 3.).

У конкретном случају, супружници – тужени и тужиочева сестра до престанка њиховог брака (члан 30. став 1. Породичног закона) нису извршили деобу спорних непокретности које су стекли током брака. То право зато припада тужиоцу као законском наследнику покојне супруге туженог. У том контексту, нису основани наводи ревидента да тужилац, с обзиром на дату наследну изјаву о прихватању и уступању свог наследног дела туженом (у односу на имовину која је решењем О 3582/14 од 09.10.2014. године утврђена као заоставштина покојне ВВ), не може основано тражити свој удео на спорној имовини као накнадно пронађеној имовини оставиле. Изјава тужиоца којом се прихватио наслеђа на заоставштини оставиле (утврђеној наведеним решењем) и свој наследни део уступио туженом је наследна изјава из члана 216. став 1. Закона о наслеђивању – изјава о одрицању у корист одређеног наследника. Наследна изјава такве садржине није негативна, без обзира на употребљену реч „одрицање“, која упућује на неприхватање наследничког својства стеченог по самом закону у моменту смрти оставиоца, већ позитивна наследна изјава. Давањем такве изјаве наследник саопштава да се саглашава са правним положајем универзалног сукцесора, али да жели да свој наследни део уступи другом наследнику. У том смислу, наследник који уступа свој наследни део другом санаследнику и даље остаје оставиочев универзални сукцесор, са свим правима и обавезама који из тог правног положаја произилазе, укључујући и право да учествује у расподели накнадно пронађене имовине (члан 128. Закона о ванпарничном поступку).

Неосновани су и ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права приликом утврђења удела тужиоачеве покојне сестре у стицању спорних непокретности током брака са туженим. Правни посао који је био основ стицања права својине тужени је закључио у складу са чланом 9. став 1. у вези чланова 12. – 15. Закона о стамбеном обезбеђењу у ЈНА („Службени лист СФРЈ“ број 84/90), који је престао да важи тек ступањем на снагу Закона о имовини СРЈ („Службени лист СРЈ“ број 41/93). Услови под којима су спорне непокретности стечене нису били тржишни, јер је наведеним законом прописано да се вредност стана који се прибавља личним средствима одређује према просечној уговореној цени грађења станова на територији општине, односно града, односно републике, односно аутономне покрајине на којој се стан прибавља, у коју се не урачунавају трошкови прибављања и комуналног опремања земљишта које надокнађује ЈНА. Због тога су нижестепени судови правилно одредили подједнак удео супружника у стицању (члан 180. став 2. Породичног закона), имајући у виду све околности под којима су спорне непокретности прибављене.

Удео тужиоачеве покојне сестре у стицању предметних непокретности, утврђен у овом поступку, представља накнадно пронађену заоставштину оставиле на којој тужилац има наследна права у смислу одредби Закона о наслеђивању које су нижестепени судови применили.

Из тих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били нужни. Зато је захтев тужиоца за њихову накнаду одбијен и применом члана 165. став 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**